

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

mastering emotional regulation, vocalists can channel their emotions into their singing without allowing them to overpower the technical aspects of their performance.

Interpersonal communication rounds out the structure of EI in vocal training. Singing often involves collaboration, whether with accompanists, conductors, or other singers. Strong interpersonal skills allow vocalists to communicate their artistic intentions effectively, work harmoniously with others, and respond to feedback constructively. In higher education settings, vocal students also benefit from peer interactions, which help them refine their communication skills and enhance their ability to interpret emotions within music collaboratively.

The structure of emotional intelligence for future vocalists can be modeled around four key components: self-awareness, empathy, emotional regulation, and interpersonal communication. Each component supports the development of a well-rounded, emotionally intelligent musician capable of conveying emotions authentically and connecting deeply with audiences. For instance, self-awareness and emotional regulation form the internal foundation of EI, allowing singers to manage their own emotions, while empathy and interpersonal communication provide the external framework that enhances their ability to engage meaningfully with music and audiences.

The development of emotional intelligence in future bachelors of music arts is essential for effective vocal training and professional success. By nurturing self-awareness, empathy, emotional regulation, and interpersonal communication, higher education programs equip aspiring vocalists with the skills needed to interpret and express the emotional layers of music. In doing so, they not only prepare students for technical proficiency but also cultivate expressive depth and resilience, qualities that enhance both their artistry and their capacity to connect with audiences. Ultimately, emotional intelligence enriches the professional preparation of vocalists, enabling them to bring authenticity, insight, and emotional richness to their performances.

LIST OF REFERENCES

1. Гао Юань. Зміст і компонентна структура емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Педагогічні науки*. 2018. № 4. С. 14-19.

2. Проворова Є. Емоційний інтелект як складова вокально-сценічної майстерності майбутнього фахівця музичного мистецтва. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 13 (18). С. 409-417.

ЧЖАН КЕ

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
факультет музичної та хореографічної освіти,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ФОРМУВАННІ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО

Анотація. У статті розглянуто роль педагогічної практики в процесі підготовки майбутніх викладачів фортепіано мистецьких шкіл. Установлено, що успішність підготовки здобувачів залежить від застосування в процес проходження педагогічної практики методів, які ефективно впливають на формування методичної компетентності майбутніх фахівців.

Ключові слова: педагогічна практика, методична компетентність, майбутні викладачі фортепіано мистецьких шкіл.

Abstract. The article considers examines the role of pedagogical practice in the process of training future piano teachers of art schools. It has been established that the success of the training of applicants depends on the application of methods in the process of passing pedagogical practice, which effectively influence the formation of methodological competence of future specialists.

Keywords: pedagogical practice, methodical competence, future piano teachers of art schools.

Процеси глобалізації, які відбуваються в умовах перетворення сучасного світу, суттєво впливають не лише на економіку та політику, а також на таку фундаментальну сферу як освіта. Саме тому вивчення особливостей глобальних викликів стає імперативом для країн усього світу, що потребує акцентуації уваги до підготовки висококваліфікованих, конкурентноздатних фахівців. Сьогодні школа, в тому числі мистецька, потребує компетентних вчителів нової формації, вільних від стереотипів, здатних до збереження та передачі музичної спадщини, залучення молоді до музичного мистецтва, розвитку в них музичного мислення, творчовиконавських здібностей, підтримуючи цим культурний рівень суспільства. Представлений в освітніх стандартах перелік основних компетентностей здобувачів освіти, не є сталим і незмінним. Однак методична компетентність в цьому переліку завжди залишається постійним змістовим компонентом професійної компетентності майбутнього вчителя.

Проблеми формування методичної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва досліджували Л. Беземчук, Ван Ює, О. Гуральник, Н. Овчаренко, А. Козир, Г. Падалка, Лю Цяньцян, Є. Проворова, О. Реброва, Н. Цюлюпа, О. Щолокова, Лю Цяньцян, Хе Їн та ін. Окремі аспекти фортепіанного навчання здобувачів різних вікових категорій представлено в наукових працях китайських дослідників Ван Боюань, Гуйян Сяо, Сюнь Ї, Ляо Моя, Чень Хуейхуей, Лю Чан та ін.

Підготовка майбутніх викладачів фортепіано для роботи в мистецьких школах є надзвичайно важливим завданням сучасної музичної освіти. Успішне викладання гри на фортепіано вимагає не лише високого рівня професійної майстерності виконавця, але й здатності ефективно передавати свої знання та навички учням. Саме тому формування методичної компетентності є одним із ключових аспектів підготовки майбутніх учителів фортепіано у закладах вищої освіти. В цьому контексті важливу роль в процесі підготовки такого вчителя належить педагогічній практиці, яка спрямована на підготовку студентів до здійснення самостійної професійно-педагогічної діяльності на якісно високому рівні.

На думку Б. Євтуха, педагогічна практика є найефективнішою формою підготовки вчителя до професійної діяльності, провідною ланкою в системі озброєння майбутнього вчителя професійними вміннями та навичками [1, с. 140]. Вчений вважає, що під час педагогічної практики здобувачі не тільки в повній мірі осмислюють вікові й індивідуально-психологічні особливості дітей, в них також формуються власні, особистісні якості, характер та воля, цілеспрямованість, організаторські здібності, витримка і такт, вміння будувати взаємостосунки з дітьми та батьками (Там само).

Цікавим, на наш погляд, є дослідження, проведене у 2023 році Б. Лук'яною, М. Вовк, С. Соломахою, Ю. Грищенко, Н. Ничкало, в якому проаналізовано сучасний стан організації практик та узагальнено результати моніторингу з проблеми практичної підготовки майбутніх викладачів у закладах вищої педагогічної освіти України з 2016 по 2022 роки. Результати дослідження засвідчили, що незважаючи на достатньо високий рівень розробленості навчально-методичного забезпечення щодо організації різних видів практики, найчастіше проведення практики характеризується певною імітаційністю, непродуктивністю та неефективністю. З огляду на це, вважають автори дослідження, постає потреба оновлення форм, методів і технологій організації проведення педагогічної практики з урахуванням сучасних викликів, зумовлених також дистанційним форматом її проходження. Якісні зміни щодо організації практики в педагогічних закладах вищої освіти можливі, на думку вчених, за наявності наступних умов: «створення якісного науково-методичного забезпечення проведення практик; налагодження стійного взаємозв'язку з освітніми закладами; розроблення віртуальних ресурсів з організації практики; вивчення досвіду зарубіжних університетів, з метою удосконалення змісту, форм і методів проведення практики в сучасних умовах» [2].

Педагогічна практика відіграє ключову роль в процесі формування методичної компетентності майбутніх викладачів фортепіано, оскільки дозволяє в практичній діяльності реалізувати одержані в процесі навчання теоретичні знання. Педагогічна практика в мистецьких школах включає в себе спостереження за уроками, опанування репертуаром дитячих музичних шкіл, вивчення досвіду провідних викладачів із фаху, проведення уроків під керівництвом наставника, самостійну викладацьку діяльність, в якій

відбувається застосування набутих знань, вмінь і навичок в безпосередній роботі. Однією з переваг педагогічної практики є можливість набуття студентами практичних навичок, якими достатньо складно оволодіти в теорії. В процесі проходження практики майбутні викладачі фортепіано зіштовхуються з реальними навчальними ситуаціями, вирішуючи завдання з адаптації методик до потреб учнів, набувають навичок щодо розуміння психологічних особливостей дітей різного віку, оволодівають необхідною професійною підготовкою відповідно до вимог часу та музично-педагогічної науки.

Серед ефективних методів формування методичної компетентності майбутніх викладачів фортепіано в процесі проходження педагогічної практики є застосування наступних методів:

1) *методу моделювання педагогічних ситуацій*. С. Омеляненко вважає метод моделювання проблемним дидактичним методом, оскільки «будь-яка описана чи представлена у вигляді відеозапису ситуація з професійної діяльності містить певну суперечність, яку спочатку потрібно виявити, потім визначити професійну задачу і знайти оптимальний спосіб її розв'язання» [4, с. 124];

2) *дискусії з аналізом конкретних ситуацій*, завдяки чому поширюються знання здобувачів з обговорюваної проблеми, активізується їхній творчий потенціал та підвищується мотивація до майбутньої професійної діяльності, здатність до самостійного прийняття рішень, формуються навички аргументації власної позиції;

3) *методи наставництва*, які І. Новик та О. Венгловська розглядають як «способи, за допомогою яких наставник може допомогти підопічним досягти своїх цілей щодо професійного розвитку» [3, с. 12]. Наставництво в Україні не є новим педагогічним явищем в освіті, воно пов'язано з такими поняттями як «коучинг» та «супервізія» і передбачає процес передачі досвіду та знань від більш досвідченого працівника до менш досвідченого. Серед методів наставництва І. Новик та О. Венгловська визначають бесіду, як один із найбільш поширених методів, що застосовуються в наставництві; спостереження; SWOT-аналіз – метод, що дозволяє наставнику вивчати сильні та слабкі сторони свого підопічного; метод кейсів, який використовується для вирішення можливих проблем та формування здатності та готовності підопічних вирішувати професійні завдання; метод рефлексії, який дає можливість як педагогу-наставнику, так і здобувачу аналізувати, якою мірою відбувається їхній власний професійний розвиток [3, с. 46-47].

Отже, педагогічна практика є важливою ланкою в системі професійної підготовки фахівців, завершальним етапом практичної підготовки майбутніх викладачів фортепіано, допомагає студентам закріпити та вдосконалити набуті знання, уміння й навички. В ході практичного застосування означених методів у процесі проходження студентами педагогічної практики, формується методична компетентність майбутнього викладача

фортепіано, удосконалюються його особистісні та професійні якості, інтереси та здібності, виховується любов до обраної професії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Євтух М. Б. Роль педагогічної практики у підготовці майбутнього вчителя. *Scientific discoveries: projects, strategies and development: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 2)*, October 25, 2019. Edinburgh, UK: European Scientific Platform. P. 140-143.

2. Лук'янова Л. Б., Вовк М. П., Соломаха С.О., Грищенко Ю. В. Практична підготовка майбутніх педагогів у закладах вищої педагогічної освіти: українські реалії і перспективи: науково-аналітична доповідь; за науковою редакцією Н. Г. Ничкало / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ – Чернівці: Букрек, 2023. 80 с.

3. Новик І., Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ. УІРО. 2023. 111 с.

4. Омеляненко С. В. Моделювання професійних ситуацій у процесі підготовки фахівців із соціальної роботи. *Науковий вісник Львівської академії. Серія : Педагогічні науки*. 2018. Вип. 3. С. 122–127.

Ganna RALO

*Education applicant of the third (educational-scientific)
level of higher education at the Department of Music
Art and Choreography, Teacher at the
Department of Music and Instrumental Training,
SI "South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky"*

Halyna NIKOLAI

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences,

FORMATION OF A MUSICIAN'S TECHNICAL SKILLS IN THE PROCESS OF INSTRUMENTAL PERFORMANCE TRAINING

Annotation. The problem of the musicians' technical skills formation in the process of instrumental performance training is highlighted, which is considered according to the specifics of piano, violin and other instrumental styles. A list of piano playing skills is presented and the specifics of learning to play pitched keyboard percussion instruments (xylophone, marimba, vibraphone) are characterized due to their difference in the construction of keyboard rows. The structure of technical skills for playing pitched keyboard percussion instruments is defined, which consists of five cluster blocks.

Key words: instrumental performance training, piano playing skills, pitch keyboard percussion instruments, structure of technical skills.

Роль педагогічної практики у формуванні методичної компетентності майбутніх викладачів фортепіано.....	293
Ralo G., Nikolai H.	
Formation of a musician's technical skills in the process of instrumental performance training.....	296
Лю Вей	
Самореалізація творчої особистості в мистецтві танцю.....	301
Ма Яньсян	
Підготовка майбутніх бакалаврів-хореографів до постановочної роботи...	303
Розуменко К. , Ключова С.	
Впровадження та застосування інноваційних методів викладання на уроках естрадного вокалу.....	306
Ян Цзе, Якуба Ю.	
Соціокультурний досвід танцівника.....	311
Ян Хуейін, Якуба Ю.	
Класичний танець як засіб естетичного виховання танцівника.....	314
Yin Congcong	
To the problem of the development of the pianist's artistic thinking as the basis of performing culture.....	316
Li Longjie, Hrinchenko A.	
The role of associative thinking in the process of learning to play the piano.....	319
Mamykina. A	
To the problem of performance and interpretation process of a pianist.....	322
Tian Yili, Hrinchenko A.	
Specific development of ensemble skills of future piano teachers.....	325
Chen Yilin, Hrinchenko A.	
Improving artistic and technical skills of future piano teachers.....	328
Чень Цзюньчжу, Реброва, О.	
Методологія художньо-творчого втілення вокального образу в освітньому процесу.....	331